

Kommunikativ dialog via bildskapande

... är den långa titeln på Annas kurs.

Vi målar, tecknar och pratar.

- Går det att koncentrera sig på "sitt" bildskapande och prata samtidigt?

- Nej, egentligen inte, i varje fall kan inte jag det, men det blir någon att dela med sig av de ideer och tankar som dyker upp och uppstår under tecknandet och målandet. Det är svårt att inte tro att de, tankarna, inte på något sätt skulle ha att göra med det jag försöker visa med bilden. Responsen från de andra ger både näring och substans(?) till mitt kämpande med att ge dem ett uttryck i bildskapandet.

Det som gör samtalandet givande tror jag framförallt är sättet det förs på, nyfikenhet och medkännande.

Naturligtvis berikar erfarenheterna som var deltagare för med sig in i samtalet, liksom sina olika fördjupningsområden; vilka i vår grupp är: språk, kultur, pedagogik, läkarvetenskap, psyko- och fysioterapi, gestaltning och planering.

Viktigast är enligt min mening ändå varje deltagares kreativitet, alltså en förmåga att ta till sig, tänka om och tänka nytt.

Det blir ett slags lösgörande, förtydligande och utveckling av det inre - (för mig är det oftast ett begrepp som jag kan vara väldigt omedveten om och något som inte har något namn) - som söker eller spontant uttrycks i form och färg, åtminstone för mig.

Jag håller på med mina korpar, eller rättare sagt, våra korpar Odens Hugin och Munin och hur de möter dagens sagofigurer, vår moderna föreställningsvärld.

Tips i samband med detta är Ylva Dahlmans, doktorsavhandling: "Kunskap genom bilder: En studie i hur studenter inom natur- och samhällsvetenskapliga utbildningar fördjupar sin ämnesförståelse genom arbete med bilder"

Doctoral thesis Swedish University of Agricultural Sciences Uppsala 2004

ISSN 1401-6249

ISBN 91-576-6457-9

© 2004 Ylva Dahlman, Uppsala Tryck: SLU Service/Repro, Uppsala 2004

Hugin och munin,

Odens Hugin och Munin, korparna, de begreppsvärldar de hör hemma i fascinerar mig. Deras namn har jag hört bli översatta till *tanke* och *minne*, men *livskraft* och *ord, språkande* tror jag stämmer bättre.

Tänk bara på hur ordet hug eller håg lever kvar i vårt språk i dag: att vara hågad, känna sig hågad, glad i hågen, håglös, slå ur hågen, komma i håg, hågkomst, tvehågsen, hågkommen ... Det har också en betydelse av riktning, levandets riktning, kanske till och med skapandets kraft och riktning (?), där tänkandet och tankarna ingår som en del.

I sin bok ["En förtrollad värld"](#) söker [Göran Malmstedt](#) efter vanligt folks världsbild i rättsprotokoll från trolldomsprocesserna under slutet av 1600-talet och ur dem utkristalliserar sig ett slags samlat begrepp av känslor, tankar och minnen som skiljer sig från det kristna själsbegreppet, ur Kapitel 4, Dröm och verklighet s. 67:

"Här möter vi begreppet håg (isl. haugr) som hade en vidare betydelse än själ och innefattade viljan, sinnet och känslorna, kort sagt all inneboende kraft hos individen. Enligt nordisk folktro hade vissa människor förmåga att lösgöra sin håg från kroppen. ..."

Min tro att namnet Munin snarare syftar på "*ord, språk* och *språkande*" än enbart "*minne*" har dels att göra med att det hör hemma i en kultur där det främst är det talade ordet som dominerar och för att rotmorfemet (dvs minsta betydelsebärande enhet) är "mun". Det vi talar med, det vi formar våra ord med, det vi språkar med, det som hörs. För att kunna minnas något, och förmedla det till en gemenskap så behöver det sägas, orden behöver formuleras. Man kan säga att istället för att lägga fokus på VAD, dvs det som ska minnas eller kommas ihåg, så ligger fokus på HUR man minns, det man gör, genom orden, ljudet. Det är vad jag tror. Till stöd för det har jag det som anses etablerat om oral kultur.

Läs tex Walter J. Ong "muntlig och skriftlig kultur – teknologiseringen av ordet" om minnesteknik och formler i en talspråklig kultur sid 46-48.

"I en talspråklig kultur är ordets begränsning till ljud bestämmande inte bara för uttryckssätten utan också för tankeprocesserna.

Man vet det man minns... I en talspråklig kultur finns inga texter. Hur organiserar den då material för minnet? ..."

De begreppen, alltså *livskraft* och *ord, språk* är så annorlunda mot *tanke* och *minne*. Att ge dem betydelsen tanke och minne är att lägga vår tids kulturfilter över dem.

Odens oro över Hugin och Munin

Odens oro över att korparna inte ska komma tillbaka och särskilt över att Munin ska försvinna, som står att läsa i **Eddadikten Grimnesmål** har jag sett flera tolka som att Oden är orolig för att tappa sitt minne och sitt förstånd. Men med tanke på det ovan skrivna om muntlig kultur och med tanke på vem Oden är tror jag snarare att det handlar om en oro att människorna som bär kulturen tappar bort meningen med den, sederna, bruken (bruket av kenningar?) och även det som för den, oss framåt – hågen (Hugin) – och som vår historia bygger på och vårt språk (Munin).

Utan språk och begrepp kan tänkandet och förståelse inte utvecklas och inte heller går det att minnas. Marica Ohlsson